

ਹੋ ਪਿਤਾ ! ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲੋਕ ਵਿਚ
ਵੇਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਰਕ ਵਿਚ ਉਸ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਹਨ। 74।

ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਦੁੱਖ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਅੱਖ ਦੇ
ਝਪਕਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। 75।

ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਹੋ ਪੁੱਤਰ ! ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ
ਭਾਵੇਂ ਸਾਧੂ ਬਣ ਜਾ ਪਰ ਸਾਧੂਪੁਣਾ ਕਸਟਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ਰੋਗ ਆਦਿ
ਕੱਗਤ ਤੇ ਦਵਾਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। 76।

ਮਿਰਗਾਪੁੱਤਰ ਆਖਣ ਲੱਗੇ, ਹੋ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਆਖਾ
ਠੀਕ ਹੈ, ਪਰ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਿਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ
ਇਲਾਜ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। 77।

ਜਿਵੇਂ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਮਿਰਗ ਇਕੱਲਾ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ
ਵੀ ਸੰਜਮ ਤੇ ਤਪ ਨਾਲ ਧਰਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਾਂਗਾ। 78।

ਜਿਵੇਂ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਮਿਰਗ ਕੋਈ ਰੋਚੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਰਖਤ
ਹੇਠ ਬੈਠੇ ਉਸ ਮਿਰਗ ਦਾ ਕੌਣ ਇਲਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਕੋਈ
ਨਹੀਂ। 79।

ਉਸ ਨੂੰ ਕੌਣ ਦਵਾਦਾਰੂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੌਣ ਰਾਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ
? ਅਤੇ ਕੌਣ ਖਾਣਾ ਖਿਲਾ ਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ?। 80।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਿਰਗ ਨਿਰੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭੋਜਨ ਲਈ
ਬੈਲਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹਰੀ ਘਾਹ ਲਈ ਤਲਾਬ ਵਲ ਆਪੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ। 81।

ਫੇਰ ਜੰਗਲੀ ਘਾਹ ਖਾ ਕੇ ਤੇ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣੀ

ਰੋਜ਼ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 182।

ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਜਮ ਵਿਚ ਸਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਅਨੇਕ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਵਾਲਾ ਭਿਕਸ਼ੂ ਮਿਰਗ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਕੇ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 183।

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਿਰਗ ਇਕੱਲਾ ਇਕ ਥਾਂ ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ, ਅਨੇਕਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੌਚਰੀ (ਗਊ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਾਹ ਛੂਸ ਖਾਣਾ) ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੌਚਰੀ (ਭਿਕਸ਼ਾ) ਲਈ ਗਿਆ ਮੁਨੀ, ਖਾਣਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੋਇੱਜਤੀ ਜਾਂ ਨਿੰਦਾ ਨਾ ਕਰੇ। 184।

ਮਿਰਗਾ ਪੁੱਤਰ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, ਮੈਂ ਮਿਰਗ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਾਂਗਾ। ਮਾਂ ਪਿਉ ਨੇ ਆਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਤੈਨੂੰ ਸੁੱਖ ਹੋਵੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੀ ਕਰੋ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਾਂ, ਪਿਉ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪਾ ਕੇ, ਉਹ ਤਿਆਗ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਢੁਰ ਪਿਆ। 185।

ਮਿਰਗਾ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਆਪ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪਾ ਕੇ ਮੈਂ ਸਭ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਮਿਰਗਾਂ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਿਆ ਭਾਵ ਸਾਧੂ ਵਿਰਤੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਾਂਗਾ। ਮਾਂ ਪਿਉ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, ਪੁੱਤਰ ਜਾਉ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇਰੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਹੋਵੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰੋ। 186।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਂ, ਪਿਉ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਮਮਤਾ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਅਸ (ਸੱਪ) ਕੰਜ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਧੰਦੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ। 187।

ਮਿਰਗਾ ਪੁੱਤਰ, ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਲਗੀ ਧੂਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਧੀ ਸੰਪਤੀ, ਮਿੱਤਰ, ਪੁੱਤਰ ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਏ। 188।

ਮਿਰਗਾਪੁੱਤਰ ਪੰਜ ਮਹਾਵਰਤਾਂ (ਅਹਿੰਸਾ ਆਦਿ ਪੰਜ ਸਮੀਤੀਆਂ)

ਤਿੰਨ ਗੁਪਤੀਆਂ ਦਾ ਧਣ ਕੇ ਬਾਹਰਲਾ ਤੇ ਅੰਦਰਲੇ ਤਪ ਕਰਮ
ਕਰਨ ਲੱਗਾ। 89।

ਉਹ ਮਮਤਾ, ਹੰਕਾਰ ਤੇ ਮੇਲਜੌਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਅਹੰਕਾਰ
ਤਿਆਗ ਕੇ, ਸਾਰੇ ਸਥਿਰ ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਜੀਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਭਾਵ ਰੱਖਣ
ਲੱਗਾ। 90।

ੴ ਉਹ ਲਾਭ, ਹਾਨੀ, ਸੁੱਖ, ਦੁੱਖ, ਜੀਵਨ, ਮੌਤ, ਨਿੰਦਾ, ਪ੍ਰਸੰਸਾ,
ਇੱਜਤ ਤੇ ਬੇਇੱਜਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਭਾਵ (ਇਕਸਾਰ ਭਾਵ) ਰੱਖਣ ਲੱਗਾ। 91।

ਉਹ ਹੰਕਾਰ ਕਸ਼ਾਇ, ਦੰਡ, ਸਲਯ, ਡਰ ਤੇ ਹਾਸੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਤੋਂ
ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਰਾਗ ਦਵੇਸ਼ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ। 92।

ਉਹ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਨ। ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਨਾ
ਮਿਲਣ ਤੇ ਇਕ ਵਿਵਹਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਆਰੀ ਨਾਲ ਕੱਟੇ
ਜਾਂ ਚੰਦਨ ਨਾਲ ਪੂਜਾ ਕਰੇ। ਸਭ ਨਾਲ ਇਕੋ ਵਰਤਾਉ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਹ
ਰਿਸ਼ੀ ਸਨ। 93।

ਉਹ ਮਿਰਗਾਪੁੱਤਰ ਮਨ, ਬਚਨ ਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬੁਰੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ
ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਸੰਜਮ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚ ਲੀਨ
ਹੋ ਗਏ। 94।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਿਆਨ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਚਾਰਿੱਤਰ ਤੱਪ ਰਾਹੀਂ ਤੇ ਸੁੱਧ
ਵਿਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਿਰਗਾਪੁੱਤਰ ਨੇ ਕਾਫੀ
ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਾਧੂ ਵਿਰਤੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਕ
ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਵਰਤ ਕਰਕੇ ਸਿਧਗਤੀ ਭਾਵ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਏ। 95-96।

ਉਹ ਮਨੁੱਖ, ਬੁੱਧੀਮਾਨ, ਤੱਤਵ ਗਿਆਨੀ ਤੇ ਚੰਗੀ ਦਿਸ਼ਟੀ ਵਾਲੇ
ਹਨ, ਜੋ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਿਰਗਾਪੁੱਤਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੋਗਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ
ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। 197।

ਸ੍ਰੀ ਮਿਰਗਾਪੁੱਤਰ ਮਹਾਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤੇ ਯਸ ਕੀਰਤੀ ਦੇ ਧਨੀ ਸਨ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਪ ਤੇ ਚਾਰਿੱਤਰ ਤੇ ਗਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਧਰਮ
ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 198।

ਹੇ ਮਨੁੱਖੋ ! ਧੂ ਨੂੰ ਢੁੱਖ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਮਤਾ ਰੂਪੀ
ਬੰਧਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਤੇ ਬੜੇ ਡਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਣ ਕੇ ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਧੁਰੀ
ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰੋ, ਜੋ ਸੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੇ ਨਿਰਵਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
ਸਹਾਰਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਬੜੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। 199।

ਅਜਿਹਾ ਮੌਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

ਗਾਥਾ 2

ਮਿਰਗਾਪੁੱਤਰ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਉਂ ਬਲ ਸ੍ਰੀ ਸੀ। ਮਿਰਗਾ ਉਸ ਦੀ
ਮਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਹੁ ਵਿਵਾਹ ਹੈ।

ਗਾਥਾ 3

ਸਦਾ ਕਾਮ ਭੋਗ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੇਵਤੇ ਦੇਗੁੰਦਰ
ਦੇਵਤੇ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਗਾਥਾ 4

ਚੰਦਰਕਾਂਤਾ, ਸੂਰਜਕਾਂਤਾ ਆਦਿ ਮਨੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਗੋਮੇਦ
ਆਦਿ ਰਤਨ ਹੈ।

ਗਾਥਾ 14

ਵਿਆਦੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਹੜੇ
ਆਦਿ ਰੋਗ ਹਨ।

ਵਾਧਾ : ਅਤੀਵ ਵਾਧਾਹੇਤਾਵः ਕੁ਷਼ਟਾਦਯੋ, ਰੋਗਾ ਜਵਰਾਦਯ:

- (ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਰਤੀ)

ਗਾਥਾ 15 ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

ਮਹਾਵੱਗ 1/6/119

ਗਾਥਾ 18

ਕਿਪਾਕ ਇਕ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਦਰਖਤ ਹੈ। ਇਹ ਫਲ ਖਾਣ
ਵਿਚ ਤਾਂ ਸੁਆਦੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਲ ਖਾਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਗਾਥਾ 36

ਜੈਨ ਮੁਨੀ ਦੀ ਭਿਕਸ਼ਾ ਲਈ ਗੋਚਰੀ ਸ਼ਬਦ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਇਥੇ ਕੋਪੇਤੀ ਵਿਰਤੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਬੂਤਰ ਇਕ ਇਕ ਦਾਣਾ
ਚੁਗਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਾਧੂ ਹਰ ਘਰ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਭੋਜਨ
ਲਵੇ।

ਗਾਥਾ 44 ਪੰਜ ਲੱਛਣ ਇਹ ਹਨ :

(1) ਵਰਨ (2) ਗੰਧ (3) ਸਪਰਸ਼ (4) ਸ਼ਬਦ (5) ਰਸ

ਗਾਥਾ 46

ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਜੰਗਲ ਦੇ ਨਰਕ, ਪਸੂ, ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਰੂਪੀ ਚਾਰ
ਕਿਨਾਰੇ (ਗਤੀਆਂ) ਹਨ।

ਗਾਥਾ 54

'ਕੋਲਸੁਣੇ ਹੀ' ਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਂਤਾ ਆਚਾਰਿਆ ਨੇ ਸੁਅਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।
'ਪੁਰੇਕੋਲ' ਦਾ ਅਰਥ ਸਵਾਹ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਨੇਹੀ ਦਾ ਅਰਥ ਕੁੱਤਾ ਵੀ
ਹੈ।

ਗਾਥਾ 92

ਹੰਕਾਰ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ : (1) ਰਿਧੀ ਹੰਕਾਰ (2) ਰਸ ਹੰਕਾਰ
(3) ਸਾਤਾ ਹੰਕਾਰ।

ਕਸਾਏ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। (1) ਕਰੋਧ (2) ਮਾਨ (3) ਮਾਇਆ
(4) ਲੋਭ।

ਦੰਡ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ : (1) ਮਨ (2) ਬਚਨ (2) ਸਰੀਰ।

ਸੱਲਜ (ਸੂਲਾਂ) ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ : (1) ਮਾਇਆ (2) ਦਾਨ
(3) ਮਿਥਿਆ ਦਰਸ਼ਨ ਡਰ ਸੱਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ।

ਮਹਾਨਿਰਗਰੰਥੀਯਾ ਅਧਿਐਨ

ਇਕ ਵਾਰ ਮਗਾਧ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੈਣਿਕ ਵਿੰਬਸਾਰ ਰਾਜਗ੍ਰਹਿ ਨਗਰੀ ਵਿਖੇ ਮੰਡੀ ਕੁਖਸ਼ੀ ਨਾਮਕ ਬਾਗ ਵਿਚ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਕਰਦੇ ਵੀਖਿਆ। ਸ੍ਰੈਣਿਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਤੇ ਬਹੁਤ ਤਰਸ ਆਇਆ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਆਦਮੀ ਸ਼ਾਇਦ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਸਾਥੂ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੈਣਿਕ ਨੇ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, “ਹੇ ਮੁਨੀ! ਤੁੰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਕੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਸਾਥ (ਸਹਾਰਾ) ਬਣਾਂਗਾ।”

ਮੁਨੀ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਹੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੀ ਨਾ ਸਮਝੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਹੇ ਰਾਜਨ! ਤੂੰ ਤਾਂ ਆਪ ਹੀ ਅਨਾਥ (ਬੇ-ਸਹਾਰਾ) ਹੈਂ, ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਥ ਕਿਵੇਂ ਬਣੇਗਾ?

ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਮੁਨੀ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਸਹਾਰੇ ਹੈਠ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਅਨਾਥ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬੁਝਾਰਤ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਮੁਨੀ ਤੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਆਪਸੀ ਵਾਰਤਾ ਦਾ

ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਸੱਚੇ ਨਾਥ ਅਤੇ ਅਨਾਥ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਕਾਫੀ ਵੈਰਾਗ ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਖੋਂ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਣਿਕ ਰਾਜਾ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੈਨ ਧਰਮ ਦਾ ਉਪਾਸਕ ਬਣ ਗਿਆ।

ਵੀਹਵਾਂ ਅਧਿਐਨ

ਸਿੱਧਾਂ (ਮੁਕਤ) ਆਤਮਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਜਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵ ਪੂਰਵਕ (ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ) ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਰਥ, ਮੇਕਸ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸਰੂਪ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪਾਸੋਂ ਸੁਣੋ। ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹਾਥੀ, ਘੋੜੇ ਤੇ ਰਤਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਮਗਾਧ (ਬਿਹਾਰ) ਦਾ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੋਣਿਕ (ਬਿਬਸਾਰ) ਵਿਹਾਰ (ਘ੍ਰੰਮਣ) ਲਈ ਮੰਡੀਕੁਖਸ਼ੀ ਨਾਮ ਬਾਗ ਵਿਚ ਪੁੱਜਾ। ੨।

ਉਹ ਬਾਗ ਵਿਚ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਖਾਂ, ਵੇਲਾਂ ਅਤੇ ਛੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਗ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਨੰਦਨ ਵਣ (ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਬਾਗ) ਹੋਵੇ। ੩।

ਰਾਜੇ ਨੇ ਬਿਖ ਦੇ ਹੇਠ ਬੈਠੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜੋ ਕੌਮਲ ਸਰੀਰ ਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਵਰਤਾਂ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿੜ ਅਤੇ ਸਮਾਧੀ ਦਾ ਧਨੀ ਸੀ। ਉਹ ਖੁਸ਼ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚਿੱਤ ਸੀ। ੪।

ਰਾਜਾ ਉਸ ਸਾਧੂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਉਚੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ੫।

ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ, ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸੋਹਣੀ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਣੀ ਸ਼ਕਲ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਖਿਮਾਂ, ਨਿਰਲੋਭਤਾ ਅਤੇ ਭੋਗਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ। ੬।

ਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਮੁਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰਦੱਖਣਾ (ਦੋਹੇ ਹੱਥ ਪ੍ਰੰਮਾ ਕੇ ਬੰਦਨਾ

ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ) ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰ ਝੁਕਾਇਆ, ਨਾ ਬਹੁਤ ਢੂਰ ਤੇ
ਨਾ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਥੈਠੇ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ। 7।

ਹੇ ਆਰਿਆ (ਸਰੇਸਟ) ਆਪ ਭੇਗ ਦੇ ਯੋਗ ਇਸ ਜਵਾਨੀ ਦੀ
ਉਮਰ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਸੰਜਮੀ ਬਣ ਗਏ ਹੋ ? ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਨਣਾ
ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ? 8।

ਮੁਨੀ ਜੀ - ਮਹਾਰਾਜ ! ਮੈਂ ਅਨਾਥ (ਬੇਸਹਾਰਾ) ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਕੋਈ
ਨਾਥ (ਸਹਾਰਾ) ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਿੱਤਰ ਵੀ
ਨਹੀਂ ਜੋ ਨਾਥ (ਸਹਾਰਾ) ਬਣੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਾਧੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ। 9।

ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਰਾਜਾ ਹੱਸ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਾਰਿੱਧੀ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਹਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਹ ਆਖਣ ਲੱਗਾ
ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਧਨੀ ਹੋ, ਫਿਰ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਨਾਥ ਕਿਉਂ
ਨਹੀਂ ? 10।

ਰਾਜਾ - ਹੇ ਵਰਤਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ! ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਨਾਥ
(ਸਹਾਰਾ) ਬਣਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਮਿੱਤਰ ਅਤੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਨਾਲ ਭੋਗ ਭੋਗੋ।
ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਜਨਮ ਮਿਲਣਾ ਬਹੁਤ ਢੁਰਲੱਭ ਹੈ। 11।

ਮੁਨੀ ਜੀ - ਹੇ ਮਗਧ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜ (ਸ੍ਰੋਣਿਕ) ! ਤੇਰਾ ਆਪਣਾ
ਕੋਈ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਆਪ ਬੇ-ਸਹਾਰਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਵੇਰਾ ? 12।

ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਾ ਸੁਣੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਬਚਨ ਸੰਤ ਦੇ ਮੁੱਖੋਂ ਸੁਣ ਕੇ
ਰਾਜਾ ਹੈਰਾਨ ਤੇ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਸੋਚ ਵਿਚ ਛੁੱਥ ਗਿਆ। 13।

ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੋਣਿਕ - ਹੇ ਮੁਨੀ ! ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਹਾਥੀ, ਘੋੜੇ, ਮਨੁੱਖ ਨਗਰ
ਅਤੇ ਮਹਿਲ ਹਨ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਧਨ ਦਾ ਤੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਧਨੀ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ

ਹੁਕਮ ਚੱਲਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਮਭੋਗ ਭੋਗਦਾ ਹਾਂ। 14।

ਹੇ ਭਗਵਾਨ ! ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਮ ਭੋਗ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਅਨਾਥ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਂ ? ਆਪ ਕਿਤੇ ਝੂਠ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ ? 15।

ਮੁਨੀ ਜੀ - ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ! ਤੁਸੀਂ ਅਨਾਥ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਅਨਾਥ ਤੇ ਸਨਾਥ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਭੇਦ ਕੀ ਹੈ ? ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। 16।

ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ! ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੀਵ ਅਨਾਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਭਾਵ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਵਿਆਕੁਲ ਨਾ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਇਕ ਮਨ ਹੋ ਕੇ ਸੁਣੋ। 17।

ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਰੇਸ਼ਟ ਕੌਸ਼ੰਭੀ ਨਾਮ ਨਗਰੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਭੂਤ ਧਨਸੰਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। 18।

ਹੇ ਰਾਜਨ ! ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਪੀੜ ਹੋਈ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਜਲਣ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। 19।

ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇੰਨੀ ਅਸਹਿ ਪੀੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕੋਮਲ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰ ਘੁਸੇੜ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। 20।

ਇੰਦਰ ਦਾ ਬੱਜਰ (ਇਕ ਹਥਿਆਰ) ਲਗਣ ਨਾਲ ਜਿਨਾਂ ਕਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਘੋਰ ਤੇ ਮਹਾਂਦੁੱਖਦਾਈ ਪੀੜ ਮੇਰੀ ਕਮਰ, ਦਿਲ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। 21।

ਮੇਰੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿੱਦਿਆ, ਮੰਤਰ, ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਕਿਤਸਾ ਵਿਚ ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਆਚਾਰਿਆ ਆਏ। ਜੋ

ਸਸਤਰ ਅਤੇ ਸਾਸਤਰ ਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਸਨ। ਮੰਤਰ ਅਤੇ ਮੂਲ,
ਦਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਜਾਨਣ ਵਿਚ ਮਾਹਿਰ ਸਨ। 22।

ਮੇਰੇ ਭਲੇ ਦੇ ਲਈ ਵੈਦ ਆਚਾਰਿਆ ਮੇਰੀ ਚਤੁਸਥਾਦੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ
ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹੋ ਮੇਰੀ ਅਨਾਥਤਾ
(ਬੇਸਹਾਰਾਪਣ) ਹੈ। 23।

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ; ਮੇਰੇ ਲਈ ਵੈਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਮੁੱਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਰਹੇ
ਸਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਕਸਟਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਇਹੋ ਮੇਰੀ
ਅਨਾਥਤਾ ਹੈ। 24।

ਹੋ ਰਾਜਨ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਨੇਕ
ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਕਸਟਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਨਾ ਸਕੀ ਇਹੋ
ਮੇਰੀ ਅਨਾਥਤਾ ਹੈ। 25।

ਹੋ ਨਰੋਦਰ ! ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ, ਵੱਡੇ, ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ
ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਕਸਟ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਇਹੋ
ਮੇਰੀ ਅਨਾਥਤਾ ਹੈ। 26।

ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ! ਮੇਰੀ ਛੋਟੀਆਂ, ਵੱਡੀਆਂ ਸਕੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ
ਕਸਟ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਾ ਕਰਾ ਸਕੀਆਂ। ਇਹੋ ਮੇਰੀ ਅਨਾਥਤਾ ਹੈ। 27।

ਮਹਾਰਾਜ ! ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੇਰੀ ਪਤੀ ਵਰਤਾ
ਇਸਤਰੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਹੰਡੂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ
ਭਿਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਜਾਣਦੇ ਜਾਂ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਦੁੱਖ
ਕਾਰਨ, ਅੰਨ, ਪਾਣੀ, ਇਸ਼ਨਾਨ, ਖੁਸ਼ਬੂ, ਲੇਪ ਅਤੇ ਮਾਲਾ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਹੀਂ
ਕਰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਇਕ ਪਲ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਢੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ
ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਅਨਾਥਤਾ

ਫਿਰ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਨੰਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ਪੀੜਾ
ਕਈ ਵਾਰ ਸਹਿਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਹੁਣ ਜੇ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਇਸ ਘੋਰ ਪੀੜਾ
ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਵਾਂ ਤਾਂ ਖਿਮਾਵਾਨ, ਇੰਦਰੀਆਂ ਜੇਤੂ, ਸਭ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਪ ਰਹਿਤ ਭਿਕਸੂ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗਾ। 31-32।

ਹੋ ਨਰੇਦਰ ! ਅਜਿਹਾ ਸੋਚ ਕੇ ਮੈਂ ਸੋ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਰਾਤ ਬੀਤਣ
ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੇਰੀ ਅੱਖ ਦੀ ਪੀੜਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। 33।

ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਸੇਵਰੇ ਹੀ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਮੈਂ ਖਿਮਾਵਾਨ,
ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਜੇਤੂ ਅਤੇ ਪਾਪਰਹਿਤ ਭਿਕਸੂ ਬਣ ਗਿਆ। 34।

ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਤਰੱਸ (ਹਿਲਣ ਚੁਲਣ
ਵਾਲੇ) ਸਬਾਵਰ (ਸਬਿਰ) ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਨਾਥ ਬਣ ਗਿਆ ਹਾਂ। 35।

ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਹੀ ਵੈਤਰਨੀ ਨਦੀ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਹੀ ਕੁਟਸਾਲਮਲੀ
ਦਰਖਤ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਹੀ ਕਾਮਯੋਨੂ ਰਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਤਮਾ ਨੰਦਨ
ਵਣ ਹੈ। 36।

ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਹੀ ਸੁੱਖਾਂ ਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ
ਹੈ। ਚੰਗੇ ਆਚਾਰ (ਚਾਰਿੱਤਰ) ਵਾਲੀ ਆਤਮਾ ਮਿੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਚਾਰੀ
(ਤੈੜੀ) ਆਤਮਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। 37।

ਹੋ ਰਾਜਨ ! ਅਨਾਥ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਇਕ ਮਨ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਲਾ ਕੇ ਸੁਣੋ। ਨਿਰਗਰੰਥ ਧਰਮ (ਜੈਨ ਧਰਮ)
ਪਾ ਕੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁਜਦਿਲ ਚਾਰਿੱਤਰ ਹੀਣ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 38।

ਜੋ ਸਾਧੂ ਬਣ ਕੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਮਹਾਵਰਤਾਂ (ਅਹਿੰਸਾ, ਸੱਚ,
ਚੌਗੀ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਤੇ ਅਪ੍ਰਿਗ੍ਰਹਿ) ਦਾ ਠੀਕ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ

ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਵੱਸ ਪੈ ਕੇ ਰਸ (ਸਵਾਦਾਂ) ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਕੱਟ ਸਕਦਾ। 39।

ਜਿਸ ਦਾ ਈਰੀਆ ਭਾਸ਼ਾ, ਏਸ਼ਨਾ, ਅਦਾਨ, ਨਿਸ਼ੇਪ, ਉਚਾਰ, ਪ੍ਰਸੁਭਣਨ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਮਹਾਂਵੀਰ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ। 40।

ਜੇ ਸਿਰ ਮੁਨਾ ਕੇ ਵੀ ਵਰਤਾਂ (ਪ੍ਰਤਿਗਿਆਵਾਂ) ਵਿਚ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤਪ ਨੇਮ ਤੋਂ ਬਿਸਟ ਹੈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਮੇ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। 41।

ਜਿਵੇਂ ਖਾਲੀ ਮੁੱਠੀ ਸਾਰ ਰਹਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖੋਟੀ ਮੋਹਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਾਹਰੀ ਭੇਖਧਾਰੀ ਮੁਨੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਰ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕੰਚ ਦੀ ਮਣੀ ਵੰਡੂਰੀਆ ਮਨੀ ਦੀ ਤਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ। ਬਾਹਰੀ ਭੇਖਧਾਰੀ ਮੁਨੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰਵਾਨ ਮੁਨੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ। 42।

ਕੁਸ਼ੀਲ (ਚਰਿੱਤਰ ਰਹਿਤ) ਭੇਸ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀ ਧੱਡੀ (ਮੂਹਪੱਟੀ ਤੇ ਰਜ਼ੋਹਰਨ) ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵਰਤਾਂ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਜਮੀ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। 43।

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੀਤਾ ਹੋਇਆ ਕਾਲਕੂਟ ਜ਼ਹਿਰ, ਉਲਟਾ ਫੜਿਆ ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਨਾ ਕੀਤੇ ਪਿਸ਼ਾਚ ਤੋਂ ਸਾਧੂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ਼ਬਦ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਵਿਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 44।

ਜੋ ਪੁਰਸ਼ (ਸਾਧੂ) ਲੱਖਣ ਸ਼ਾਸਤਰ (ਤਿਲ ਭੋਰੀ ਆਦਿ ਨਾਲ ਜੋਤਿਸ਼ ਦੀ ਕਿਰਿਆ) ਸੁਪਣ ਸ਼ਾਸਤਰ (ਸੁਪਨੇ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮਾੜਾ ਫਲ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ) ਅਤੇ ਨੀਮੱਤ (ਛੁਚਾਲ ਤੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਹਾਲ ਦੱਸਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ) ਦੇ ਫਲ ਦੱਸਣ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਆਸਰਵ (ਪਾਪ) ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ, ਜਾਦੂਗਰੀ ਵਿੱਦਿਆ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਕਰਮ ਭੋਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। 45।

ਉਹ ਦਰਵ ਲਿੰਗੀ (ਬਾਹਰੀ ਭੇਖ ਧਰੀ) ਕੁਸ਼ੀਲ (ਚਰਿੱਤਰ ਰਹਿਤ) ਆਪਣੇ ਅਗਿਆਨ ਤੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਚਰਿੱਤਰ (ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ) ਦੀ ਹਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜੀਵ ਨਰਕ ਤੇ ਪਸੂ ਜਨਮ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੂਖੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। 46।

ਜੋ ਸਾਧੂ ਉਦੇਸ਼ਿਕ ਕਰਿੱਤਕਰਿਤ ਨਿਤਯਪਿੰਡ ਅਤੇ ਅਨਵੇਸ਼ਨੀਜ ਦੋਸ਼ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ, ਸਰੋਂ ਅੱਗ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਹਜਮ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਧੂ ਮਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਕਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਦੁਰਗਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 47।

ਦੁਰਾਚਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਆਤਮਾ ਜਿਥੁਂ ਆਪਣਾ ਬੁਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਬੇਰਹਿਮ ਮਨੁੱਖ, ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹੀ, ਆਪਣੇ ਦੁਰਾਚਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣੇਗਾ ਤੇ ਫਿਰ ਹੀ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਜਲੇਗਾ। 48।

ਅਜਿਹੀ ਦਰਵ ਲਿੰਗੀ (ਭੇਸਧਾਰੀ) ਦੀ ਸੰਜਮ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵੀ ਬੇਅਰਥ ਹੈ। ਜੋ ਉੱਤਮ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ

ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਆਤਮਾ ਲਈ ਦੋਹਾਂ ਲੋਕਾਂ (ਲੋਕ, ਪਰਲੋਕ) ਵਿਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਜਹਾਨਾਂ (ਲੋਕ, ਪ੍ਰਲੋਕ) ਤੋਂ ਭਰਿਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 49।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੁਸ਼ਲ, ਸੰਜਮਹੀਨ, ਭਗਵਾਨ ਜਿਨੇਦਰ ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਦੱਸੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਉਲਟ ਚੱਲ ਕੇ ਭੋਗਾਂ ਤੇ ਰਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਵਿਅਰਥ ਵਿਲਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਰੱਗੀ ਪੰਛੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੁੱਖ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। 50।

ਹੋ ਗਿਆਨੀ ! ਇਸ ਗਿਆਨ ਭਰੇ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਭਰਪੂਰ ਸੁੰਦਰ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਬੁਧੀਮਾਨ ਸਾਧੂ ਕੁਸ਼ਲ (ਭੈੜੇ) ਰਾਹ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇ ਮਹਾਨਿਰਗਰੰਥ (ਜੈਨ ਧਰਮ) ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲੋ। 51।

ਚਰਿੱਤਰ ਤੇ ਗਿਆਨ ਆਦਿ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਉੱਤਮ ਸੰਜਮ ਪਾਲਣ ਕਰਕੇ ਸਾਧੂ ਆਸਰਵ (ਪਾਪ) ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤੇ ਸ਼ਾਸਵਤ (ਸੱਚੇ) ਖੁਕਤੀ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 52।

ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਮੁਨੀ ਦ੍ਰਿੜ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਯਸ਼ (ਕੀਰਤੀ ਵਾਲੇ) ਉਸ ਮਹਾਨਿਰਗਰੰਥ ਮਹਾਸਰੁਤ ਨਾਂਅ ਦੇ ਇਸ ਅਧਿਆਨ ਦਾ ਕਬਨ ਕੀਤਾ। 53।

ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਜਾ ਸ਼੍ਰੀਣਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਇਆ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਅੱਜ ਅਨਾਥਤਾ ਦਾ ਸੱਚਾ ਰੂਪ ਆਪ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ, ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।” 54।

ਰਾਜਾ ਸ਼੍ਰੀਣਿਕ - ਹੈ ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਆਪ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਆਪ ਹੀ ਸੱਚੇ ਨਾਥ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ ਜੈਨ ਧਰਮ ਦੇ ਸਰਵ-

ਉਚ ਮਾਰਗ ਤੇ ਖਲੋਤੇ ਹੋ। 55।

ਹੇ ਮਹਾਭਾਗ (ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੇ) ਆਪ ਅਨਾਥਾਂ ਦੇ ਨਾਥ ਹੋ।
ਹੇ ਵਰਤਾਂ ਵਿਚ ਦਿੜ੍ਹ ! ਆਪ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਥ ਹੋ। ਮੈਂ ਆਪ
ਤੋਂ ਖਿਮਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇੱਛਕ
ਹਾਂ। 56।

ਮੇਰੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਣ ਕਾਰਨ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਿਆ,
ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪ ਨੂੰ ਭੋਗਾਂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੈਨੂੰ
ਖਿਮਾਂ ਕਰੋ। 57।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸ੍ਰੈਣਿਕ, ਉਸ ਸ਼ੇਰ
ਦਿਲ ਮੁਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਤੇ ਭਗਤੀ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਮਹਿਲਾਂ,
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਭਗਵਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਮਨ ਨਾਲ ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਹ ਵੱਲ
ਆਇਆ। 58।

ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੈਣਿਕ ਪ੍ਰਦਖਣਾਂ ਕਰਕੇ
ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। 59।

ਅਨਾਥੀ ਮੁਨੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਤਿੰਨ ਗੁਪਤੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕ ਤੇ
ਤਿੰਨ ਦੰਡ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਤੇ ਮੋਹ ਰਹਿਤ (੯ ਤ ਸਨੋ ਉਹ ਪੰਛੀ ਦੀ
ਬੇ-ਰੋਬ-ਟੈਕ ਧਰਤੀ ਤੇ ਘੁਸਦੇ ਸਨ। 60।

ਅਜਿਹਾ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

ਗਾਥਾ 9

ਬ੍ਰਿਹਦਵਿਰਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਥ ਦਾ ਅਰਥ 'ਯੋਗ ਕਸ਼ਮ ਵਿਧਾਤਾ'

ਹੈ। ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਯੋਗ' ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਸ਼ੇ
ਮ ਹੈ।

ਗਾਥਾ 18

ਪ੍ਰਭੂਤਧਨ ਸੰਚੇ ਦਾ ਅਰਥ ਆਚਾਰਿਆ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਜੀ
ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਤਨ ਲਾਲ ਡੋਸੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਜੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀਤਾ
ਹੈ। ਸਾਧਵੀ ਚੰਦਨਾ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਬਹੁਤ
ਧਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।

ਗਾਥਾ 22

ਸ਼ਾਂਤਾਆਚਾਰਿਆ ਨੇ ਸਥਕੁਸ਼ਲ ਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਦੌਸੇ ਹਨ:

(1) ਸ਼ਾਸਤਰ ਕੁਸਲ (ਆਯੂਵੈਦਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ) (2)
ਸ਼ਸਤਰ ਕੁਸਲ (ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਹਿਰ)

ਗਾਥਾ 23

ਚਤੁਸ਼ਪਾਦ ਚਕਿਤਸਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਸਥਾਨਾਂ ਰਾਸੂਤਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ
ਹੈ :

ਚਤਿਕਵਹਾ ਤਿਗਿਚਾ ਪਣਤਾ ਤਜਾ-ਵਿਜ਼ਜੋ, ਓਸਹਾਡਾਂ, ਆਤਰੇ,
ਪਾਰਿਚਾਰਤੇ।

(1) ਚੰਗਾ ਵੈਦ (2) ਚੰਗੀ ਦਵਾਈ (3) ਰੋਗੀ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ (4)
ਰੋਗੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।

ਗਾਥਾ 36

ਵੈਤਰਨੀ ਨਦੀ ਨਰਕ ਦੀ ਨਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਕੁਟਸ਼ਾਲਮਲੀ ਨਾਂ ਦਾ
ਦਰਖਤ ਵੀ ਨਰਕ ਵਿਚ ਨਾਰਕੀਆਂ ਦੇ ਢੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਮਯੋਗ ਗਾਂ ਸਵਰਗ ਦੀ ਗਾਂ ਹੈ। ਵੈਦਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ
ਇਸ ਵਿਚ 33 ਕਰੋੜ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਵਾਸ ਹੈ। ਨੰਦਨ ਵਣ ਸਵਰਗ ਦਾ
ਬਾਗ ਹੈ।

ਗਾਥਾ 37 ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ

ਧਮ-ਪਦ 12/4-5-9

ਰੀਤਾ 6/5-6

ਗਾਥਾ 47

ਉਦੇਸ਼ਕ - ਸਾਧੂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੋਜਨ ਨੂੰ
ਆਖਦੇ ਹਨ।

ਕ੍ਰਿਤਕਿਰਤ - ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਭੋਜਨ ਹੈ।

ਨਿੱਤਯ ਪਿੰਡ - ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ
ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ।

ਅਨਵੇਸ਼ਨੀਆ - ਨਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਯੋਗ ਭੋਜਨ ਨੂੰ
ਅਨਵੇਸ਼ਨੀਆ ਆਖਦੇ ਹਨ।

ਗਾਥਾ 48 ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ

ਧਮ-ਪਦ 3/10

ਸਮੁੰਦਰਪਾਲੀਆ ਅਧਿਐਨ

ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦਾ ਉਪਾਸਕ ਚੰਪਾ ਨਿਵਾਸੀ ਪਾਲਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਿਉਪਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰਕ ਜਹਾਜ਼ ਚਲਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਵਿਉਪਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਪਿਹੁੰਚ ਨਗਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਸੇਠ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲੈਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਉਂ ਸਮੁੰਦਰਪਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਮੁੰਦਰਪਾਲ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ।

ਇਕ ਵਾਰ ਰਾਜੇ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਕਿਸੇ ਖਤਰਨਾਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਚੜਾਉਣ ਲਈ ਲਾਲ ਕੱਪੜੇ ਪੁਆ ਕੇ ਗਏ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ, ਕਨੇਰ ਦੇ ਛੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਪੁਆ ਕੇ ਕਤਲਗਾਹ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰਪਾਲ ਨੂੰ ਵੈਰਾਗ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਧੂ ਬਣ ਗਿਆ।